

2020-01-30
S2020/00438/FS (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag att lämna förslag på hur en särskild funktion för psykisk hälsa och suicidprevention kan inrättas vid Folkhälsomyndigheten

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att lämna ett eller flera förslag på hur en särskild funktion för psykisk hälsa och suicidprevention kan inrättas vid myndigheten. Den särskilda funktionens roll ska vara att sprida kunskap om psykisk hälsa och suicid till allmänheten. Inom funktionen ska det finnas en företrädare som ska leda arbetet vid funktionen och fungera som talesperson för funktionens verksamhet.

Folkhälsomyndigheten ska i arbetet med uppdraget ta hänsyn till att arbetet i funktionen ska kunna inledas den 1 januari 2021.

Folkhälsomyndigheten ska inom ramen för uppdraget beskriva hur funktionen kan organiseras samt definiera dess verksamhet. Myndigheten ska analysera vilket behov av kunskap som allmänheten har inom området. I sammanhanget ska myndigheten beakta att olika grupper kan ha olika behov av kunskap. Myndigheten ska bedöma hur arbetet vid funktionen kan bedrivas för att kunskap inom psykisk hälsa-området på bästa sätt ska kunna nå ut till den som efterfrågar eller har behov av kunskap inom området. Myndigheten ska undersöka hur funktionen ska kunna utgöra en plattform för dialog och samarbete i samhället inom området psykisk hälsa.

I uppdraget ingår även att

- analysera funktionens roll i relation till myndighetens övriga arbete inom området, samt
- bedöma ekonomiska och personella konsekvenser vid inrättandet av och för arbetet vid funktionen.

Folkhälsomyndigheten ska inom ramen för genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter från Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner samt andra berörda aktörer.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 maj 2020. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

WHO definierar psykisk hälsa som ett tillstånd av psykiskt välbefinnande där varje individ kan förverkliga de egna möjligheterna, kan klara av vanliga påfrestningar, kan arbeta produktivt och kan bidra till det samhälle hon eller han lever i. Psykisk hälsa innefattar alltså mer än frånvaro av psykisk ohälsa, och inbegriper både individens upplevelse och relationen mellan individen och det sociala sammanhang som hon eller han lever i. Psykisk ohälsa används ofta som en övergripande term som täcker både psykiska besvär och psykisk sjukdom. Begreppet psykisk ohälsa rymmer olika former av psykiska besvär och även kliniskt definierade sjukdomstillstånd.

Den psykiska ohälsan är i dag ett av de stora folkhälsoproblemen. Särskilt bland barn och unga ökar den psykiska ohälsan. Andelen med nedsatt psykiskt välbefinnande har ökat de senaste åren såväl för kvinnor som för män. Kvinnor är överrepresenterade när det gäller självskattad psykisk ohälsa, särskilt unga kvinnor. Personer med lägre utbildningsnivå har lägre grad av psykiskt välbefinnande. Psykisk ohälsa är utbredd bland personer med funktionsnedsättning, hbtq-personer och i andra samhällsgrupper i särskilt utsatta situationer. Närstående till personer med psykisk ohälsa är en viktig grupp som ofta behöver stöd. Det är även vanligt förekommande med samsjuklighet som består av psykisk ohälsa och beroendeproblematik. Suicid är ett folkhälsoproblem som förutom förlust av människoliv även ofta medför svårt psykiskt lidande och försämrad hälsa hos närstående och andra berörda. Flera myndigheter har en viktig roll i det nationella arbetet mot psykisk ohälsa, bland annat Jämställdhetsmyndigheten, Barnombudsmannen och

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Regeringen ser allvarligt på utvecklingen och bedömer att det finns ett behov av att vidta kraftfulla åtgärder de kommande åren för att bekämpa den psykiska ohälsan.

Kunskapen i befolkningen om psykisk ohälsa behöver öka. Det handlar om att öka förståelsen om vad psykisk ohälsa innebär så att stigma och fördomar rörande psykisk ohälsa kan minska och förmågan att möta individer med psykisk ohälsa kan bli bättre. Detta är en del av ett stärkt förebyggande arbetet.

Regeringen beslutade i december 2017 ett uppdrag till Folkhälsomyndigheten att bygga upp och utveckla samordningen av det nationella arbetet inom psykisk hälsa-området. I uppdraget ingår att utveckla samordningen och samverkan mellan berörda myndigheter och aktörer, utveckla kunskaps-sammanställning, genomföra utvecklingsarbete, utveckla uppföljningen inom psykisk hälsa- och suicidpreventionsområdet. Närliggande områden med bäring på det främjande och förebyggande arbetet ska beaktas. Detta uppdrag ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 april 2021.

Regeringen har vidare även gett Socialstyrelsen i uppdrag att fördela statsbidrag till kommunerna för att stärka socialtjänstens insatser för barn och unga med psykisk ohälsa under 2018–2020.

Skäl för regeringens beslut

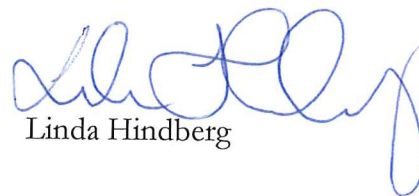
Folkhälsomyndigheten bör få en ännu tydligare roll inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Regeringen ger därför Folkhälsomyndigheten i uppdrag att föreslå hur en särskild funktion inom området kan inrättas vid

myndigheten. Förslaget ska säkerställa en ändamålsenlig och kostnads-
effektiv verksamhet. Arbetet ska genomgående präglas av ett jämställdhets-
perspektiv.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Linda Hindberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevision
Finansdepartementet/BA/ESA/SFÖ
Arbetsgivarverket
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Regioner